

PRILOGA K JEDILNIKU – ALERGENI

Označevanje snovi, ki povzročajo alergije ali preobčutljivosti, v obratih javne prehrane

S 13. decembrom 2014 se prične uporabljati Uredba (EU) št. 1169/2011 o zagotavljanju informacij potrošnikom, spremembah uredb (ES) št. 1924/2006 in (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Komisije 87/250/EGS, Direktive Sveta 90/496/EGS, Direktive Komisije 1999/10/ES, Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Komisije 2002/67/ES in 2008/5/ES in Uredbe Komisije (ES) št. 608/2004 (v nadaljevanju Uredba 1169/2004).

Navedena uredba v 44. členu določa, da so podatki o alergenih, kadar so ti prisotni v končnem proizvodu, obvezni tudi za nepredpakirana živila ponujena za prodajo končnemu potrošniku. Seznam sestavin ali proizvodov, ki povzročajo alergije ali preobčutljivosti (t.i. alergeni) so navedeni v Prilogi II Uredbe 1169/2004. Države članice so lahko na podlagi določb 44. člena navedene uredbe preko nacionalne zakonodaje določile način označevanja alergenov v nepredpakiranih živilih. Naša država je pri tem upoštevala v preambuli Uredbe 1169/2004 navedeno dejstvo, da je pomembno zagotoviti informacijo o alergenih tako, da lahko potrošniki, ki imajo alergijo ali preobčutljivost na hrano, na podlagi prejetih informacij sprejmejo varno odločitev zase. Z upoštevanjem navedenega je bilo s 3. členom Uredbe o izvajanju uredbe (EU) o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom določeno, da morajo biti alergeni v živilih, ki se prodajajo v obratih javne prehrane, navedeni na najmanj enem od mest, kjer je predstavljena ponudba jedi (npr. jedilni list, pano, ekran, itd). Pri predstavitvi podatkov o alergenih v obratih javne prehrane je potrebno upoštevati še določbe 13. Člena Uredbe 1169/2004, in sicer, da morajo biti označeni na dobro vidnem mestu tako, da so zlahka vidni, jasno čitljivi in neizbrisni ter določbe 21. člena, ki v drugem odstavku navaja, da navedba alergenov vključuje besedo »vsebuje«, besedi pa sledi ime alergena.

SNOVI ALI PROIZVODI, KI SKLADNO Z DOLOČILI UREDBE (EU) ŠT. 1169/2011 POVZROČAJO ALERGIJE ALI PREOČUTLJIVOST

1. Žita, ki vsebujejo gluten, zlasti: pšenica, rž, ječmen, oves, pira, kamut ali njihove križane vrste, in proizvodi iz njih, razen:

- glukočnih sirupov na osnovni pšenice, vključno z dekstrozo;
- maltodekstrinov na osnovi pšenice;
- glukočnih sirupov na osnovi ječmena;
- žit, ki se uporabljajo za alkoholne destilate, vključno z etilnim alkoholom kmetijskega izvora.

2. Raki in proizvodi iz rakov.

3. Jajca in proizvodi iz jajc.

4. Ribe in proizvodi iz rib:

- ribja želatina, ki se uporablja kot nosilec za vitamine ali karotenoide;
 - ribje želatine ali želatine iz ribjih mehurjev, ki se uporabljajo kot sredstvo za bistrenje piva ali vina.
- 5.** Arašid (kikiriki) in proizvodi iz arašidov.
- 6.** Zrnje soje in proizvodi iz soje, razen:
- popolnoma rafiniranih sojinih olj in maščob;
 - naravne zmesi tokoferola (E306), naravnega D-alfa-tokoferola, naravnega D-alfa-tokoferol acetata, naravnega d-alfa-tokoferol sukcinata iz soje;
 - rastlinskih sterolov in estrov rastlinskih sterolov iz sojinega olja;
 - rastlinskih estrov stanola, proizvedenih iz sterolov iz sojinega olja.
- 7.** Mleko in mlečni izdelki (ki vsebujejo laktozo), razen;
- sirotke, ki se uporablja za alkoholne destilate, vključno z etilnim alkoholom kmetijskega izvora;
 - laktitola.
- 8.** Oreški, in sicer mandlji, lešniki, orehi, indijski oreščki, ameriški orehi, brazilski oreščki, pistacija, makadamija ter proizvodi iz njih. V to skupino se ne šteje oreškov, ki se uporabljajo za alkoholne destilate (vključno z etilnim alkoholom kmetijskega izvora).
- 9.** Listna zelena in proizvodi iz nje.
- 10.** Gorčično seme ali proizvodi iz njega.
- 11.** Sezamovo seme ali proizvodi iz njega.
- 12.** Žveplov dioksid ali sulfiti v koncentraciji več kot 10 mg/kg ali 10 mg/l glede na skupni SO₂.
- 13.** Volčji bob in proizvodi iz njega.
- 14.** Mehkužci in proizvodi iz njih.

V tabeli so označene vse jedi in alergeni, ki jih jed vsebuje

JEDI	PODATKI O ALERGENIH V JEDEH IN ŽIVILIH
bela žitna kava	Vsebuje: mleko in sledi soje
beli kruh	Vsebuje: gluten, soja in sezam
bolonjska omaka	Vsebuje: gluten
borovničevi cmoki	Vsebuje: gluten, jajca, mleko, sulfite, sledove soje in lupinastega sadja
bučkina juha	Vsebuje: gluten, listno zeleno, mlečni proizvod

bio mleko	Vsebuje: mleko
bistra juha z fritati	Vsebuje: gluten, jajca, listno zeleno in mleko
buhtelj	Vsebuje: gluten, jajca, mleko
carski praženec	Vsebuje: mleko, jajca, gluten
cvetačna juha	Vsebuje: gluten, mlečni proizvod
cvetačna juha s korenčkom	Vsebuje: gluten in mlečni proizvod
čokolino	Lahko vsebuje: oreščke
čokoladni posip	Vsebuje: sledi soje
čokoladni namaz	Vsebuje: sojo, oreščke , arašide in mlečni proizvod
črn kruh	Vsebuje: gluten, sojo in sezam
čufti v paradižnikovi omaki	Vsebuje: gluten, jajca
domači čokoladni puding	Vsebuje: mleko
domače jogurtovo pecivo s sadjem	Vsebuje: gluten, jajca, mlečni proizvod)
dušeno sladko zelje z govedino	Vsebuje: gluten
gorčica	Vsebuje: gorčično seme
goveja juha s fritati	Vsebuje: listno zeleno, gluten, jajca
goveja juha z rinčicami	Vsebuje: gluten, jajca, listno zeleno
goveja juha z zakuho	Vsebuje: gluten, jajca
goveja juha z govedino in ribano kašo	Vsebuje: listno zeleno, gluten in jajca
goveja juha s kroglicami	Vsebuje: gluten, jajca
goveji golaž	Vsebuje: gluten, listno zeleno
govodina v zelenjavni omaki	Vsebuje: gluten
graham žemlja	vsebuje gluten, sojo in sezam
hrenovka	Vsebuje: sojo
hobi štručka	Vsebuje: gluten, sojo in sezam
jajčni namaz	Vsebuje: jajca, mlečni proizvod
jabolčni krlji	lahko vsebuje: žveplov dioksid
korenčkova juha	Vsebuje: gluten, mlečni proizvod in listno zeleno
kostna juha z zvezdicami	Vsebuje: gluten, jajca
koruzni kruh, koruzna žemlja	Vsebuje: gluten, sojo in sezam
kakav	Vsebuje: mleko, sledi soje
kruhov cmok	Vsebuje: gluten, jajca, mleko, sulfite, sledove soje
krompirjeva musaka	Vsebuje: jajca in mlečni proizvod
krompirjeva solata/pire	Vsebuje: mleko
krompirjev golaž	Vsebuje: gluten
krof	Vsebuje: gluten, soja, jajca in žveplov dioksid
krem maslo	Vsebuje: mlečni proizvod
Kremna juha	Vsebuje: gluten, mlečni proizvod
kvašeni rogljiček z marmelado	Vsebuje: gluten, sojo in sezam
mlečni zdrob	Vsebuje: mleko
mlečni zdrob, riž s čokoladnim posipom	Vsebuje: mleko in sledi soje
mlečna štručka	Vsebuje: gluten, sojo in sezam

mlečni rogljič	Vsebuje: gluten, sojo in sezam
mlečna prosena kaša	Vsebuje: mleko
makova	Vsebuje: gluten, sojo in sezam
makaroni z mesom	Vsebuje: gluten, sledove jajc
marmorni kolač	Vsebuje: gluten, mleko, jajca in sledi soje
marelični cmoki	Vsebuje: gluten, jajca, mleko, sulfite, sledove soje in lupinastega sadja
maslo	Vsebuje: mleko
mesno zelenjavni namaz	Vsebuje: sojo, listno zeleno, jajca, gorčično seme
mesno zelenjavna omaka	Vsebuje: gluten
metuljčki	Vsebuje: gluten, jajca
njoki	Vsebuje: gluten in sledove jajc in soje
ocvrt ribji file	Vsebuje: riba, jajca, mleko, gluten
pašteta	Lahko vsebuje: sojo in mleko
pečene piščančje perutničke	Vsebuje: sojo in gorčično seme
petit keksi	Vsebuje: gluten, jajca, sledi soje
pletena štručka	Vsebuje: gluten, sojo in sezam
polnozrnati špageti	Vsebuje: gluten
polnozrnat kruh	Vsebuje: gluten, soja, sezam
polnozrnati piškoti	Vsebuje: gluten, jajca, sledi soje
porova juha	Vsebuje: gluten
pire, pretlačen krompir	Vsebuje: mleko, mlečni proizvod
puranji zrezek v omaki	Vsebuje: gluten
puranja šunka	Vsebuje: sojo
prežganka	Vsebuje: gluten
probiotični jogurt	Vsebuje: mleko
piščančji paprikaš	Vsebuje: gluten
piščančji zrezek	Vsebuje: gluten, jajca, sojo in mleko
pizza	Vsebuje: gluten, mlečni proizvod
rogljiček	Vsebuje: gluten, sojo in sezam
rogljiček z marmelado	Vsebuje: gluten, sezam, sojo in žveplov dioksid
repa	Vsebuje: gluten in mlečni proizvod
ribji namaz	Vsebuje: ribe, listno zeleno, gorčično seme, mlečni proizvod
ribje palčke	Vsebuje: gluten, ribe, jajca, mlečni proizvod
rženi kruh	Vsebuje: gluten, sojo in sezam
sadni jogurt	Vsebuje: mleko
sendvič s sirom in poli salamo	Vsebuje: gluten, sojo, sezam, mlečni proizvod
sendvič s suho salamo	Vsebuje: gluten, sezam in sojo
sirova štručka	Vsebuje: gluten, mlečni proteini, sledi sezama in soje
suho sadje	Vsebuje: žveplov dioksid)

skutin žepok, zavitek	Vsebuje: gluten, mlečni proizvod in sojo
skutin namaz z zelišči	Vsebuje: mleko
svedrčki	Vsebuje: gluten, jajca
špinača	Vsebuje: gluten, mleko, oreščki
štručka s šunko in sirom	Vsebuje: gluten, mlečni proteini, sledi sezama in soje
štručka s semeni	Vsebuje: gluten, sojo in sezam
testenine	Vsebuje: gluten, jajca
topljeni sir	Vsebuje: mlečni proizvod
valentino srce s čokolado(krofi različnih oblik s čokolado in vanilijevo kremo)	Vsebuje: gluten, sojo, jajca, žveplov dioksid, mlečni proizvod
tunin namaz	Vsebuje: mlečni proizvod in sojo, ribe
viki krema	Vsebuje: sojo, oreščke in arašide in mlečni proizvod
zeliščni namaz	Vsebuje: mlečni proizvod
zelenjavna juha	Vsebuje: gluten, mlečni proizvod
zelenjavna enolončnica z govedino	Vsebuje: gluten, listno zelena
zelenjavna kremna juha	Vsebuje: gluten, mlečni proizvod
zelenjavna mineštra s teletino	vsebuje gluten
zelenjavna juha z mesom	Vsebuje: gluten, sojo in sezam
žitna rezina	Vsebuje: gluten,soja, mlečni proizvod, arašidi in oreščki

Pripravila: Plohl Martina inž. živ. in prehrane, vodja prehrane .